

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

info.box@akos-rs.si

Zadeva: Pripombe Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij na predlog Programa dela in finančnega načrta Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS za leto 2020 s predlogi tarif

Zveza: Objava na spletni strani agencije dne 31. 7. 2019, opr. št. 0100-4/2019

Spoštovani,

v Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), ki združuje podjetja A1 Slovenija, d.d., HoT Mobil d.o.o., Telemach, d.o.o. in Telekom Slovenije d.d., smo AKOSu po objavi predloga Programa dela in finančnega načrta Agencije za leto 2020 predlagali, da naj v okviru posvetovanja z zainteresirano javnostjo v drugi polovici meseca avgusta izvede javno predstavitev predloga PDFN in predlogov tarif za leto 2020 in končno verzijo Rebalansa PDFN za leto 2019, rok, določen za javno posvetovanje predloga PDFN2020 pa ustrezno podaljša tako, da se izteče dne 15. 9. oziroma 30. 9. 2019, upošteva datum javne predstavitve predloga.

Ker AKOS našemu predlogu žal ni sledil, v SOEK na vsebino objavljenega PDFN s predlogi tarif nasprotujemo tako programu dela, kot na njem temelječih odločno previsokih ter pretiranih dvigih tarif ter primarno vztrajamo pri vseh pripombah, ki smo jih podali v zvezi s predlogom PDFN za leto 2019 in predlogom Rebalansa PDFN za leto 2019, dodatno pa podajamo še naslednje pripombe:

Po pregledu objavljenih dokumentov smo neprijetno presenečeni ugotovili, da AKOS za leto 2020 predlaga neverjetno visoko povišanje tarif, kot navaja predvsem zaradi povišanja stroškov dela, predvsem iz naslova dodatnega zaposlovanja. Temu tudi tokrat ostro nasprotujemo, saj smo operaterji, zavezanci za plačila AKOSu še vedno, že nekaj let zaporedoma, prisiljeni v nezanimljivo zmanjševanje števila zaposlenih, posledična prestrukturiranja in seveda nižanje stroškov dela, kljub ogromnemu porastu regulatornih pritiskov na operaterje, ki se ne zmanjšujejo (pravila glede pokrivanja, zagotavljanja varnosti omrežij in storitev, varstva osebnih podatkov, nevtralnosti interneta, varstvo potrošnikov, izpolnjevanja političnih ciljev – digitalizacija, 5G, itd). Vsi ti pritiski uspešno preprečujejo iskanje drugih virov prihodkov, operaterje pa silijo v prestrukturiranja, ki omogočajo, da

sledimo trendom in se strokovno vendarle uspešno nadgrajujemo, pri tem pa je v nepovišanih finančnih okvirih vendarle poskrbljeno za razvoj in vzdrževanje obstoječe infrastrukture. Trdno smo prepričani, da mora AKOS deliti usodo operaterjev, ki v celoti financiramo njegovo delovanje. Takšno prepričanje bi moralo deliti tudi resorno ministrstvo ter Vladi RS ne posredovati pozitivnega priporočila, ki bi omogočil predvideni dvig.

Na tem mestu želimo ponovno opozoriti, da je zgolj v treh preteklih letih, trg elektronskih komunikacijskih storitev upadel kar za tretjino (takšni so svetovni in evropski statistični gospodarski kazalci – industrija se sooča z upadanjem prihodkov, zaenkrat ni znakov, da se bo trend kakorkoli hitro obrnil, kvečjemu nasprotno), AKOS pa s predlaganim finančnim načrtom želi ponovno svoje stroške znatno povešati, ob dejstvu, da jih je že v lanskem letu povešala za tretjino. Takšno obnašanje pač ni odraz racionalnega gospodarjenja in vzbuja skoraj posmeh nad prizadevanji operaterjev, ki se trudimo poslovanje racionalizirati in prilagoditi situaciji. Tako se ne obnaša niti država, ki bi, če bi poslovala tako kot AKOS, morala vsako leto malce dvigniti obdavčenja prebivalstva in gospodarstva, da ali zmanjša primanjkljaj ali v celoti financira prav vsa področja zagotavljanja oskrbe. Skrben finančni nadzor, bi moral takšno gospodarjenje ustaviti in preprečiti.

Povsem nerazumen je predlog AKOSa za kar 100% povišanje stroškov službenih poti in izobraževanj, ob dejstvu, da imamo operaterji, zavezanci za plačila AKOSu, na voljo znatno manj sredstev na zaposlenega za te namene. Predlog ima učinek stopnjevanja finančnega pritiska na operaterje zaradi povečevanja stroškov izobraževanja in dvigovanja kompetenc zaposlenih, čemur operaterji ob upadanju prihodkov in racionalizacijah poslovanja ne moremo slediti, hkrati pa potrebe niti pravne podlage po tem ne vidimo ne v obstoječi zakonodaji, ne v EECC, ki bo moral biti v slovenski pravni red prenesen v prihodnjem letu.

Prav tako bi želeli, da se vsa izobraževanja, kot tudi ostala planirana sredstva vsebinsko vežejo direktno na projekte oziroma delovne naloge posameznega zaposlenega in to transparentno predstavijo. Zgolj tako se bo lahko presojalo nujnost in upravičenost nastanka teh stroškov.

Najpomembnejša naloga AKOSa v letu 2020 naj bi bila podelitev vseh prostih frekvenc za zagotavljanje javnih elektronskih komunikacijskih storitev, za izvedbo te naloge pa naj bi bil upravičen znaten dvig tarif. Stroški, povezani z razpisom in dražbo bodo kot izhaja iz objavljenega predloga zaračunani ponudnikom in so v predlogu finančnega načrta predvideni v višini 775.000 EUR, zato dvig tarif nikakor ni upravičen. Še več – opravičevanje dviga tarif s tem neupravičenim in neobstoječim razlogom se lahko opredeli kot zloraba javnega pooblastila.

AKOS predlaga nesorazmerno zvišanje tarife za plačilo na podlagi obvestila, ta tarifa pa se je že lansko leto zvišala za 30%, zato predlaganemu povišanju odločno nasprotujemo.

Odločno nasprotujemo tudi vsakršnemu povišanju plačil za uporabo elementov oštevilčenja, tarifa za plačila za uporabo elementov oštevilčenja AKOSa je primerjalno glede na ostale države članice EU že sedaj visoka in predlagamo njeno znižanje. To stališče smo zagovarjali in utemeljili pri zadnji spremembi splošnega akta o načrtu oštevilčenja, ki je uvedel posebna območja za M2M/IoT – višina tarif je glede na evropska kazalnike nekajkrat višja, pa žal kot vedno ni jasno zakaj.

Operaterji, člani SOEK po pregledu predlaganih dokumentov ponovno ugotavljamo, da je kar nekaj nalog, ki jih AKOS v navaja v predlogu PDFN, ponovno nepotrebni in bi njihova realizacija predstavljala racionalno trošenje sredstev, zato AKOS ponovno pozivamo, da se v letu 2020 omeji na izvajanje z zakonom predpisanih nalog in vsaj nekoliko deli usodo operaterjev, ki njegovo dejavnost financiramo ter se vzdrži prekomernega trošenja kot dober gospodar.

Ob tem bi želeli ponovno opozoriti, da operaterji vsaj v šestih državah članicah EU niso zavezanci za letna plačila agencijam, ki regulirajo trge elektronskih komunikacij in stroške za nadzor telekomunikacijskega sektorja v celoti krijejo državni proračuni. Glede na precejšnje breme, ki ga država nalaga operaterjem pri pričakovanih izvedbah digitalizacije, bi bilo primerno, da se tudi Slovenija prične zgledovati po teh modelih ter zagotovi vsaj delno financiranje dela AKOS ali pa operaterjem omogoči ustrezne fiskalne vzpodbude, od česar se pričakuje benefit najmanj za gospodarstvo.

Dalje, v več državah članicah EU skoraj polovico stroškov izvajanja nalog regulatorja, med katerimi so tudi naloge v javnem interesu, krije državni proračun. Predlagamo, da v kolikor bo AKOS v letu 2020 izvajal javne naloge, naj se stroški za izvajanje teh nalog pokrijejo iz proračuna RS.

Pri tem ponovno ne moremo mimo opozarila, da bi transparentna predstavitev nalog in projektov AKOS ter delitev stroškov po teh postavkah zagotovila, da ne pride do navzkrižnega prenašanja sredstev iz ene stroškovne postavke na drugo.

Glede na visoko predlagano zvišanje tarif bi, kot na to opozarjamo že vrsto let, pričakovali tudi, da bo AKOS transparentno predstavil načrtovane upravičene in nujne odhodke - stroškovnik po stroškovnih mestih, saj tarife ne dviguje za vse panoge. Operaterji, kot plačniki storitev bi tako od AKOSa pričakovali točno razčlenitev stroškov in nameravane potrošnje, ne pa zgolj pavšalno navajanje. Žal iz sicer obsežnega dokumenta osnutka programa dela, ponovno ni mogoče niti z verjetnostjo ugotoviti načrtovanih posamičnih stroškov, zato ni bilo mogoče preveriti utemeljenosti načrtovanega programa ter ga vsebinsko primerjati s finančnim načrtom. Ker vsakokratni program dela in finančni načrt preverja in potrjuje resorno ministrstvo, vljudno ponovno predlagamo, da se izvede skupna javna predstavitev, ki bi nam pomagala razumeti utemeljitev po našem prepričanju nesorazmernega predloga povišanja tarif.

Prepričani smo, da bi se našli takšni prihranki, ki bi vrednost točke ohranili vsaj na sedanji ravni (ali jo celo znižali) ter se operaterjev ne bi po nepotrebnem obremenjevalo še s povečanjem plačil. Opozarjamo, da bo leto 2020 izredno finančno intenzivno za vse člane SOEK in tudi druge operaterje, posebej še zaradi nujnih investicij v 5G (ki ni samo plačilo stroška javne dražbe, stroška zakupa frekvenčnega prostora, pač pa tudi gradnja omrežja, razvoj storitev, ob nezmanjšanem vzdrževanju obstoječe infrastrukture, ki zaradi novih tehnologij ne bo postala obsoletna), zato od regulatorja upravičeno pričakujemo vsaj približno primerljivo racionalizacijo poslovanja, h kateri je prisiljena celotna panoga elektronskih komunikacij.

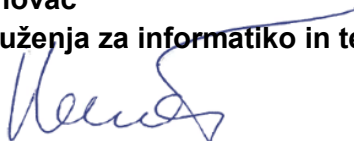
Glede na navedeno operaterji, člani Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij pri GZS predlogu Programa dela in finančnega načrta ter predlogu tarif AKOSa za leto 2020 odločno nasprotujemo ter zahtevamo enako stopnjo racionalizacije poslovanja, kot jo izvaja celoten sektor elektronskih komunikacij.

Predlagamo ohranitev vrednosti točke na največ sedanji ravni ter ustrezno prilagoditev programa dela glede na obstoječ kader in izvajanje zakonsko določenih nalog.

Kot smo že večkrat predlagali, pa bi bila na mestu javna razgrnitev programa dela ter finančnega načrta, skupaj z resornim ministrstvom, pri čemer za predstavitev predlagamo transparenten prikaz načrtovanih odhodkov, ki naj prikažejo tudi predvidene stroške skupaj z delovno silo ter transparenten prikaz skupnih stroškov, kar orodje, ki ga uporablja AKOS zagotovo omogoča.

S spoštovanjem,

Nenad Šutanovac
Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije

Poslano naslovniku na elektronski naslov:
info.box@akos-rs.si

Poslano v vednost:
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO: gp.mju@gov.si
MINISTRSTVO ZA FINANCE: gp.mf@gov.si